

בארה של תורה

פשט עיון ודרש בפרשת השבוע ופניני השקפה ומוסר / נכתב ונערך ב"ה ע"י הרב ראובן גולן

יו"ל ע"י מוסדות דרכי תורה רחובות, בתי מדרש להוראה ולרבנות וכוללים לאברכים מצויינים, רח' הי"ש 12

כתובת המערכת:

רחובות- ההגנה 56/5

טל' - 050-4122172

דוא"ל להערות וקבלת

העלון מדי שבוע:

rg5740@gmail.com

גליון 351 שבט ה'תש"ף

העלון מוקדש לעילוי נשמת שרה בת מרים ג'יראן ע"ה ע"י בניה ה"ה אלי ויניב דוד הי"ו

גם משה חבושה ויובל טייב יהיו שם ומה איתך?

פרשת בא

כללי המשחק המרתקים של מבוך המראות

"למען שתי אותותי אלה בקרבך" (י, א)

פרעה מלך מצרים חוטף מכה, ועוד מכה, כשהקב"ה מדבר אליו דרך המכות הללו, עד שיבין ויפנים את המסר. אך הבה נתבונן מה איתנו, האם אנו לא חוטפים "מכות"? הרי לא אחת אנו חוטפים מכות וייסורים, כמו גם נסיונות והתמודדויות וקשיים אישיים, עד שנדמה לנו שאיננו יכולים לסבול יותר. אז נכון שאלו לא ממש מכות מצרים, וברוך ה' אין לנו צפרדעים או ערוב בסלון, אך אין ספק שהם מכאיבות ולא נעימות בכלל.

אמנם יתכן ויש דרך אחרת להסתכל על כך, כפי שנלמד מהמעשה הבא. פעם אחת היה אדם שנכנס לתוך מבוך לשם משחק ושעשוע. המבוך היה מלא במראות, כשכולו חשוך מלבד אור קטן שהאיר מעט את הדרך. המראות בלבד את כל מי שנכנס לשם. נדמה היה לך שהציאה מצד ימין, כשלמעשה היא נמצאת מנגד בצד שמאל, וכן להיפך. ואתה הולך סחור סחור ומאבד את הדרך.

כולם נתקלו במראות מרוב בלבול, וחטפו מכות וחבטות היגונות שאף הותירו רושם וצלקות בגופם. אך ראה זה פלא, אף אחד מהם לא בכה, אף אחד מהם לא כעס, ואף אחד לא רטן ולא התעצבן! להיפך, כולם חייכו, כולם צחקו, כולם "חטפו" את המכות בקלילות ובשמחה.

ולכאורה נשאל, הרי כשאדם חוטף "מכות" וחבטות בחיים, פעמים רבות הוא כועס ומתלונן ולעתים אף בוכה, ומדוע במבוך זה כולם חטפו אך המשיכו לצחק ולחייך? אולם התשובה כה פשוטה ומאלפת. במבוך אתה יודע מלכתחילה שאלו הם כללי המשחק, ולכן אתה לא נבהל ולא נלחץ ולא מתעצבן אלא מקבל הכל בחיוך ושמחה. אך לעומת זאת, בחיים, אנו שוכחים שאלו כללי המשחק, ולוקחים הכל בקושי ובצער.

צריך לזכור תמיד, יש קשיים, יש נסיונות, אך אלו הם כללי המשחק! זה העולם, ובשביל זה באנו לכאן, להתמודד, להתגבר, ולקבל הכל בחיוך ואהבה. והסוד הוא, שכאשר האדם אכן מזכיר לעצמו שכל "מכה" כזו היא מאת ה', ושכל מה שמעושה ה' הכל לטובה, אזי גם מציאות חייו משתנה, ופתאום הוא יוצא ממצרים ומן המיצר, ומפציע בחייו אור של גאולה. כי כשאתה מביא שאלו כללי המשחק, ומחייך ושמח למרות הכל, הקב"ה מחזיר לך חיוך ענק באהבה. [וראה עוד להלן].

"מי שהביא את האריה הדוב והנמר יביא לי את הכדורים..."

ב. פעמים ונדמה לנו שהנסיון שלנו אינו תפור למידותינו, והוא "גדול" מדי עלינו, ואין לנו את הכוחות ואת היכולת להכיל אותו. אך טעות היא, שכן אין הקב"ה בא בטרונאי עם בריותיו, ואינו מבקש מהם מה שמעבר לכוחות שהוא עצמו העניק להם. ועל כרחך שיחד עם הנסיון ניתן לאדם הכח להתמודד ולעמוד בו בגבורה.

מעשה שהיה במפקד יחידה מוכשרת, שהיה בוחן ובוחר את החיילים שרצו להתקבל ליחידה שלו במגוון דרכים יצירתיות ומשונות. פעם אחת הוא שאל את אחד הנבחנים, "מה היית עושה אם היית נמצא לבד ביער כשבידך רובה, ופתאום דוהר ומתקרב אליך אריה אימתני ורוצה לטרוף

אותך?". "מה השאלה" השיב החייל, "הייתי יורה בו מיד ומרוקן עליו את כל המחסנית של הכדורים". ו"כיצד היית נוהג" שאל המפקד "אם לאחר כמה דקות היה מגלה אותך נמר מסוכן ומתקרב לעברך?". "טוב, נשארתי לי כמה כדורים בקנה, ואני יורה בו ומחסל גם אותו" ענה החייל.

המפקד לא ויתר והמשיך להקשות, "עתה לא נותר לך אף כדור. והנה לרוע מזלך הנך מבחין בדוב ענק שבחר בך כארוחת הצהריים שלו, ואתה ניצב מולו בידיים חשופות ללא שום כלי נשק. מה אתה עושה במצב זה?". החייל לא התבלבל וענה "מי שהביא את האריה את הנמר ואת הדוב יביא את הכדורים. אתה החלטת להכניס אותם לסיפור, פתאום בא אריה... פתאום באים דב ונמר... אז אתה תביא לי את הכדורים כדי להיפטר מהם...".

תשובתו של החייל משעשעת ואף חסרת תחכום, אך כמה מסמלת היא את מה שאנו שוכחים לפעמים. האדם בעולם הזה מהלך ביער ומחפש את דרכו, ולפתע פתאום מתרגשים ובאים עליו כל מיני אריות דובים ונמרים בדמות צרות ובעיות שונות ומשונות, פרנסה, בריאות, שלום בית, שידוך, חינוך הבנים, סכסוכים וחובות. ויש רבים שכורעים תחת הנטל ומתייאשים ומסרבים להילחם. וזה נובע מכך שהאדם שוכח שכל נסיון וצער הוא מאת ה'.

אין צער "סתם"! כל חולי וכל מכאוב נגזר ממרום על האדם, ובשמים קבעו בדיוק מתי יתחיל הצער ומתי יסתיים ומה יהיה המינון שלו. ובד בבד העניקו לאדם כוחות כבירים שאיתם יוכל לעבור את הנסיון ואף לעמוד בו בגבורה. כי מי שמביא את האריות והדובים מביא גם את הכדורים שיסייעו לנו להתמודד עימם...

זכור נזכור זאת בכל עת, אין נסיון שיוורד מן השמים מבלי שיינתנו לאדם הכלים להתגבר עליו! לא יתכן שדוקא אותך "שכחו" ולא נתנו לך את ה"כדורים" ואת הכח לעמוד בנסיון המסויים שלך. הרי כל ענין הנסיון תכליתו ומטרתו כדי לרומם אותנו על ידי שנעמוד בו, ולכך לא יתכן שנקבל נסיון ללא ארגז כלים מתאים להתמודדות עמו. הבה נתמודד וגם נצליח, כי אלוקים עמנו, וחפץ הוא בטובתנו ובהצלחתנו.

נסיונות של גיל הזהב

"לכו עבדו את ה' אלהיכם וגו'. ויאמר משה בנערינו ובזקנינו נלך" (י, ח-ט)

בספר אור המאיר לר' זאב מזיטומיר ביאר שמשה רמז בזה שבכל זמן ותקופה בחיים יש ליהודי עבודה רוחנית ייחודית לאותה תקופה.

יש את בחינת העבודה של "בנערינו", כשהאדם צעיר ורענן וכוחו במתניו, ויש בחינה של "בזקנינו", שהיא עבודת ה' מיוחדת בעת ההתבגרות והזקנה, כשבאים על האדם קשיים ותלאות שלא היה רגיל בהם בצעירותו. ולא ראי זה כראי זה, לכל גיל יש את הנסיונות שלו, אך גם את ההישגים והמעלות הרוחניות שאפשר להשיג רק בו.

ב. בעל המכתב מאליהו, הרב דסלר זצ"ל, נשא פעם דברים בפני לומדי כולל "בעלי בתים" לאנשים מבוגרים [מה שנקרא היום "כולל פנסיונרים"], ויש דבריו מסר רב למי שנמצאים בתקופה של "בזקנינו נלך".

"אמרנו נא לי יהודים, האם היצר הרע עדיין מגיע אליכם לפעמים? ודאי לא. ליהודים מבוגרים הוא כבר לא בא. גם אלי הוא לא בא. הוא בא לצעירים. נו, אם כך זו צרה גדולה, כי בשביל מה לחיות? הרי כל התכלית

ראובן בן נורה אגוזקור ז"ל
בחירה בת מזל ע"ה חלפון
שמואל בן מניני ללו ע"ה
מטעויה בת שמחה שער ע"ה
מירה מזל טוב בת יוכבד אביגיל ע"ה

יכות בת עליה ז'אנו ע"ה
כלפו בן רגיניה חיון ז"ל
ניסים בן זוהרה אוריון ז"ל
עליזה בת לאה ע"ה ע"י הררי
אהרון בן נחמיה אביבי ז"ל

תמר בת חיים ע"ה ע"י יעקב
תמר בת לבנה ע"ה ע"י ר' הלל
אילן חיים בן שרה שוקרון ז"ל
דניאל בן שמואל ורבקה אליהו ז"ל
יעצק בן לונה טובול ז"ל

ר' בנימין בן סלחה ז"ל ♦ סרה בת רחמה ע"ה
ר' שלמה בן טאוס ז"ל ♦ נאזיה בת תאגיה ע"ה
אהרן בן יחיא ז"ל ♦ רחל בת סאלחה ע"ה
יחיא בן טלאת ז"ל

ונמצא שאברהם אבינו הראה לנו עד כמה יכול האדם לפעול לעת זקנה, וזהו הפשט ב"חידוש זקנה", שהביא זקנה חרשה לעולם, לא זקנה של דכאון ועצבות ואפס מעש כמו אצל הגוים, אלא זקנה של יהודי, של "רשנים ורעננים יהיו", של תורה ומצוות והמשך ההתעלות בעבודת ה'.

המראה הנדיר שגילו המתעסקים בטהרתו של מרן הרב שטיינמן

"וישאלו ממצרים כלי כסף וכלי זהב וגו'. ויסעו בני ישראל וגו'" (יב, לה-לו)

הנה ידוע שבני ישראל נסעו מב' מסעות במדבר. וכתב הבעל שם טוב זיע"א אודות מסעות אלו, "כל המסעות היו מב', והם אצל כל אדם מיום היולדו עד שובו לבית עולמו, כי יום הלידה ויציאתו מרחם אמו הוא בבחינת יציאת מצרים, ואחר כך נוסע ממסע למסע עד בואו לארץ החיים". ולפי פירושו שיציאת התינוק מהרחם היא כנגד יציאת מצרים, נראה לומר שהכסף והזהב והממון הרב שהיו מנת חלקם של ישראל ביציאת מצרים, הם משל לסמל לרצון האדם לכבוש את הכל ולכנוס ולאסוף ממון ועושר, וכפי שאמרו חז"ל (קהלת רבה ה, יד) "כשאדם בא לעולם ידיו קפוצות (קמוצות), כאומר כל העולם כולו שלי הוא ואני נוחלו. וכשהוא נפטר מן העולם ידיו פשוטות, כאומר לא נחלתי מן העולם הזה כלום".

ב. וביד יוסף לרבי יוסף צרפתי (פר' ראה דרוש ב') פירש שעל כך נאמר (דברים טו) "ולא תקפוץ את ירך מאחיך האביון, כי פתח תפתח את ירך", כלומר אל תקמוץ את ירך מתוך מחשבה שהכל ישאר בידך לעד, שהרי יבוא יום ש"פתח תפתח את ירך" ותצא מהעולם כשידיך פתוחות ללא שתיטול עמך מאומה ממה שאספת בחיך, ולא ישארו בידך אלא תורה ומצוות ומעשים טובים. ואם כן עדיף שתפתח עתה את ירך לעני, כי זה יועיל לך יותר מפתחת הידים ביום הפטירה שלא תועיל לך כלום.

היא ההתמודדות, כי עיקר חיות האדם להתחזק בשבירת המידות. ואם כן מה הטעם בחיים שלנו? אלא, שאמנם אמת שיצר הרע של עריות כבר שכח מאיתנו, וכן סוגי יצר הרע נוספים. אבל יצר הרע של אמונה עדיין יש לנו. והוא יצר הרע גדול. בתחום הזה הוא עובד איתנו מצויין. עמו יש לנו הרבה עבודה, והוא מחליש אותנו פה ושם".

לדוגמא. הרופאים אמרו לך בבוקר שבריאיתך כבר אינה כל כך בסדר. ואתה שומע זאת וידיך ורגליך מתחילות לרעד, ומחשבות שליליות צצות ועולות במוחך. היכן האמונה שלך? היכן הריבונות של עולם? כל כך מהר נהיית "אויס מענטש"?! [בלומר "לא בן אדם" (באידיש). שמבזה ומפחד ודעתו מבולבלת ואינה מיושבת]. האמונה והבטחון היכן הם? שכחת מי דאג לך עד היום? אינך זוכר מי נתן לך חיים ולחם ומלבוש ואשה וילדים ודאג לך עד היום הזה? וכי פתאום הוא עזב אותך? וכמו שלא עזבך עד עתה כך לא יעזבך בעתיד, וידאג לכל מחסורך ורפואותיך. נכון שלא הכל קל ומהיר כמו פעם, והגוף אינו נשמע לך כמו בגיל עשרים, אך אין זו סיבה ליאוש ופחד ודאגה מכל דיאגנוזה אפוררית ומדכדכת של רופא בשר ודם".

ג. ובמדרש (ב"ר סה, ט) אמרו ש"אברהם אבינו חידש זקנה". שתבע ואמר לפני ה' "אדם ובנו נכנסים למקום, ואין אדם יודע למי מכבד. מתוך שאתה מעטרו בזקנה, אדם יודע למי מכבד. אמר לו הקב"ה, דבר טוב תבעת וממך הוא מתחיל, שנאמר ואברהם זקן בא בימים". ויש להבין מה הפשט ב"חידוש זקנה"? ומה החידוש שבזקנה שהביא אברהם אבינו לעולם. וביאר הגאון רבי נתן גשטטר בעל הלהורות נתן, שבנהוג שבעולם אדם צעיר יש לו רצון וכה לחדש דברים ולפעול ולזיום ולתקן, אך משנעשה זקן וכוחותיו עוזבים אותו הוא מתכנס בתוך עצמו וחושב שאין בכוחו לפעול כלום. והנה בא אברהם אבינו והראה כי איש ישראל אף שהוא זקן יכול לפעול גדולות ונצורות, שכן הוליד הוא את יצחק בזקנותו ומל את עצמו בהיותו בן צ"ט שנים, וכל מה שיש לנו ירושה מאברהם הכל הוא ממה שציוה והורה לנו בעת זקנותו.

הילולת משה רבינו

א"י"ה במוצאי שבת פרשת תרומה ד' אדר (29/2 למניינם)
תקיים הילולת משה רבינו ע"ה ש"ע"י מוסדות "דרכי תורה"
באולמי ויטראז' בנס ציונה, במעמד מרגן ורבנן ואישי ציבור.
את הערב ינעו הפייטנים הנודעים ר' משה חבושה ויובל
טייב יחד עם תזמורת מורחבת. סעודה כיד המלך.

ניתן לרכוש כרטיס בנדירים פלוס (מוסדות דרכי תורה-קטגוריית
הילולת משה רבינו) ובטל' 054-2637798 או 08-9452903

קרן "ביע אומר" ע"ש מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל

מבחני שינון משניות ודפי גמרא לנערים

המבחן הראשון יתקיים א"י"ה ביום שני טו' בשבט
בביהכ"נ "דרכי תורה" בין השעות 15:30-17:00.

ההשתתפות היא רק לילדים הלומדים בקביעות בישיבת המתמידים "נער ישראל"
או ב"אבות ובנים" בדרכי תורה, וכן לילדי לומדי ומתפללי קהילת "דרכי תורה".
ילד שעדיין אינו לומד גמרא- מבחן בעל פה על פרק שלם במשנה מילה במילה.
ילד שלומד גמרא- מבחן בעל פה על דף גמרא שקלא וטריא בהבנה (ללא תוס').
המלגה לילד שעובר את המבחן בהצלחה- 10 ₪

פעילות תורנית ענפה במוסדות "דרכי תורה" (רח' ח"ש 12 רחובות)

כולל הוראה "דרכי תורה"- 9:00-17:30.

כולל הוראה "שערים המצויינים" בראשות הרה"ג ראובן גולן- 9:00-17:30.

כולל הוראה "שערי בינה" בראשות הרה"ג אביחי יששכר (קרית עקרון רח' הבנים 34)- 9:15-17:00.

כולל ערב "תפארת אבות" לבעלי בתים- 10:00-13:00.

כולל ערב לאברכים בראשות הרה"ג ניר לוי- 22:00-24:00.

ישיבת המתמידים "נער ישראל"- 17:30-18:30.

שיעורים בדף היומי אליבא דהלכתא: בוקר- 9:00-10:00. ערב- 19:00-20:00.

כולל ערב לבעלי בתים "חזון עובדיה" ע"ש מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל

מדי ערב 20:00-21:00. תפילת ערבית בסיום השיעור.

נושאי השיעורים:

- ♦ יום א'- שיעור אקטואלי הלכה למעשה בדיני ממונות עם הדיין הרה"ג אופיר שירה.
- ♦ יום ב'- הלכות טהרת הבית וזוגיות עם הרה"ג יניב בנא ראש כולל קול דוד ומו"צ.
- ♦ יום ג'- "סמיכת חבר"- תוכנית עולמית ללימוד הלכה לבעלי בתים עם מראי מקומות סיכומים ומבחנים בהכוונת רבה של ירושלים הראש"ל הגאון הרב שלמה משה עמאר.
- ♦ יום ד'- הלכות שבת למעשה עם הרה"ג ראובן גולן.
- ♦ יום ה'- אור החיים הקדוש על פרשת השבוע עם הרה"ג ראובן גולן.

ימים ב' ד'- חוג טעמי המקרא לילדים- 18:30-19:15.

יום ו'- לימוד הלכה עם הרה"ג אביחי יששכר- 10:00-12:00.

תהלים לנשים ביום א' (רח' מרגולין 12 בבית הפינת' משפ' סלמי)- 17:00-18:00.

זמני שבת קדש פרשת בא

מנין פלג ערב שבת- 15:50

הדלקת נרות- 16:54

מנחה ערב שבת מנין מרכזי- 16:50

עונג שבת- 20:00

שחרית מנין נץ (קרבנות)- 5:40. [שיעור גמרא במס' מועד קטן עם הרה"ג אופיר שירה בסיום התפילה].

שחרית מנין מרכזי (קרבנות)- 8:15

מנחה מנין א' ("פתח אליהו")- 13:30

שיעור גמ' ופרשת השבוע עם רב הקהילה- 14:00

תהלים לילדים: בנות 15:00. בנים 15:30.

מנחה מנין ב'- 16:00

סעודה שלישיית- 16:30

דרשה רב אורה, הרב יהושע אודרברג- 17:30

צאת השבת- 17:46

ערבית מוצ"ש- 17:50. ברכת הלבנה.

רבינו תם- 18:20

אבות ובנים- 19:00

שיעור דף היומי אליבא דהלכתא- 20:15
ימות החול (שבוע פרשת בשלח)

שחרית (קרבנות)- א. מנין נץ- 6:10. ב. 8:10.

מנחה (קרבנות)- א. 12:40. ב. 14:30. ג. 16:50.

ערבית- א. 17:20. ב. 21:00.

פרנס השבוע:

ר' החפץ בעילום שמו הי"ו
זכות מצות החזקת התורה
תעמוד לו ולבני ביתו לברכה
והצלחה ונחת מיוצאי חלציהם

זכות הלימוד באור החיים הקד'

לזחוק והצלחה לרביד בת

רוזאלין ושלך בן אילנית הי"ו

ולע"נ מיכאל בן יוכבד אביגיל חנוך ז"ל

לחיזוקים ועצות, תובנות מחכימות

לחיים וסיפורים מעצימים מפי

הרב ראובן גולן

שלח את המילה "צרף" ל- 055-2537170

(הודעות בלבד. נא לא להתקשר)

הרב ישי בן סעדיה שרעבי ז"ל

הרב עובדיה בן שמעה יעבץ ז"ל

רחמים בן יעקב אמנו ז"ל

שמעון בן דוד פיקל ז"ל

מרים בת שרה פיקל ע"ה